Ankenævnet for Forsikring

Den 15. juni 2016 blev i sag nr. 88213:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning i Nordea Pension. Han klager over, at selskabet ikke vil anerkende, at pensionen er med en rentegaranti på 4,5 % p.a.

Selskabet har anført, at klageren har fået tilsagn om bestemte pensionsydelser, men at der ikke foreligger aftale om rentegaranti.

Klageren har i klageskemaet af 23/6 2015 bl.a. anført:

> **"Sagsfremstilling; kort redegørelse for sagen.**
> Den tegnede forsikring/pension er med rentegaranti og ikke bare ydelsesgaranti.
>
> **Hvad vil De konkret opnå hos selskabet?**
> At selskabet anerkender at forsikringen/pensionen er med rentegaranti – og ikke bare ydelsesgaranti. Selskabet skal således anerkende at de er pligtige til at godskrive min forsikring/pension årligt med mindst 4,5% p.a. i hele løbetiden siden tegningen – med årlig rentetilskrivning."

Selskabet har i brev af 6/7 2015 til nævnet bl.a. anført:

> "Klager mener, at han har en rentegaranti og ikke en ydelsesgaranti.
>
> Klager begrunder sit krav med de oplysninger, som han fik i forbindelse med oprettelsen af hans pensionsordninger. Klager beskriver ikke mere præcist, hvad der ligger heri - herunder er der ikke fremlagt noget materiale, der underbygger det fremsatte krav.
>
> Vi fastholder, at klager har en ydelsesgaranti, som vi svarede ham den 29. maj 2015 på baggrund af hans mails fra hhv. den 13. maj og 22. maj 2015, bilag A.

Vi skrev bl.a.:

> *'... [ ]* ***Garanterede Ydelse***
> *Nordea liv & Pension arbejder med en ydelsesgaranti og ikke en rentegaranti. Det betyder, at uanset hvad der sker med renteniveauet i samfundet, eller hvordan de gennemsnitlige levealdre ændrer sig over tid, kan vi ikke nedsætte en garanteret ydelse.*
>
> ***Grundlagsrenten er indregnet i beløbene***
> *Vi beregner de garanterede ydelser på en pensionsordning ud fra et såkaldt beregningsgrundlag, som indeholder en række forudsætninger om fremtiden, herunder grundlagsrente.*
>
> *Det betyder, at der allerede i de garanterede ydelser er indregnet en vis forrentning. Denne rente er altid fastsat forsigtigt, fordi den netop bruges til beregning af garanterede ydelser... [ ]'*

Se nærmere i bilag A.

Vi vedlægger pensionsoversigterne og forsikringsbetingelserne for klagers to pensionsordninger, bilag B og C.

Det fremgår ikke af disse dokumenter, at der tale om en rentegaranti. Derimod er alene de forskellige dækninger med deres beløbsmæssige størrelse angivet. Vi kan således ikke imødekomme klagers krav."

Klageren har i mail af 15/2 2016 til nævnet bl.a. anført:

"Idet højesteretsdommen åbner op for, at der kan foreligge en rentegaranti på 'andet grundlag', skal jeg herved opfordre til, at … Pension dokumenterer de aftaler, der ligger til grund for aftalen i sin tid med [arbejdsgiver] – og eventuelle senere aftaler herom.

Som jeg opfatter det, er min ordning oprettet som 'obligatorisk' – og som led i mit ansættelsesforhold med …; jeg blev ansat 14 03 1980.

Jeg formoder således, at der foreligger en omfattende korrespondance mellem … Pension og … forud for, at man har aftalt vilkårene for den kollektive ordning.

Jeg gør gældende / påstår således, at der foreligger en rentegaranti i den korrespondance / det aftalegrundlag – idet det har sandsynligheden imod sig, at banken ikke skulle have sikret sig en garanteret årlig minimumsforrentning med årlig rentetilskrivning i forbindelse med valget af samarbejdspartner på dette område.

Såfremt … Pension ikke ønsker at fremlægge / dokumentere sådanne aftaler, må dette tillægges processuel skadevirkning for ... Pension.

F.s.v.a. sagen med Nordea Liv & Pension gøres tilsvarende synspunkt gældende."

I brev af 3/3 2016 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

> "Klager beder om, at Nordea Liv & Pension fremlægger de firmapensionsaftaler, som han har været omfattet af.
>
> Klager henviser til vedlagte Højesterets dom fra den 21. januar 2016, hvor der konkret ikke var lovet en kunde en rentegaranti. I sagen var Højesteret inde og vurdere kundens aftale med pensionsleverandøren. Som i denne og tidligere sager, er udgangspunktet, at pensionsleverandøren giver en ydelsesgaranti – ikke en rentegaranti.
>
> Nordea Liv & Pension bemærker, at vi ikke i vores kommunikation med klager har givet ham anledning til at tro, at han havde en rentegaranti. Vi har givet klager tilsagn om en bestemt ydelse. Det fremgår af vores allerede fremsendte pensionsoversigter, som ankenævnet modtog med vores første svar.
>
> I forhold til ønsket om, at Nordea Liv og Pension fremlægger alle firmapensionsaftaler, som han har været omfattet af, skal vi bemærke, at vi ikke uden arbejdsgivers accept kan fremlægge firmapensionsaftalerne helt eller delvist, da arbejdsgiver er vores direkte aftalepart i forhold til firmapensionsaftalerne.
>
> Klager bør forhøre sig hos tidligere arbejdsgiver, om denne vil indvillige i at udlevere aftalerne helt eller delvist. Indvilliger arbejdsgiver i at udlevere firmapensionsaftalerne, skal det mellem Nordea Liv & Pension og klageres tidligere arbejdsgiver aftales, hvilke dele af aftalekomplekset, der kan udleveres.
>
> Vi kan således ikke imødekomme klagers ønske.
>
> Vi kan dog oplyse, at vi ikke i firmapensionsaftalerne har beskrevet ydelsesgarantiens virkemåde. Det er først, når medarbejderen rådgives og modtager sin pensionsoversigt, at ydelsen beskrives samt størrelsen på ydelsen gives."

Klageren har i mail af 6/4 2016 til nævnet bl.a. anført:

> "Som mine pensionsoversigter er formulerede er der tale om rentegarantier.
>
> Jeg gør således gældende:
>
> primært at jeg via ordlyden i mine konkrete pensionsoversigter har fået stillet en rentegaranti i udsigt – og
>
> subsidiært at jeg har opnået rentegarantien via et egentligt tredjemandsløfte i den dokumentation, som selskabet ikke har ønsket at fremlægge (og således må tillægges processuel skadevirkning).
>
> Se hertil f.s.v.a forsikringsnr. …51 side 7 midt – **'hvoraf de 4,5% er garanteret'** (p.a.)
>
> og f.s.v.a forsikringsnr. …50 s. 10 øverst med tilsvarende formulering."

4. 88213

Af pensionsoversigt pr. 1/7 1995 for forsikringsnr. …50 fremgår bl.a.:

```
---------- UDBETALING, HVIS DE BLIVER INVALID (i dag) -------------------------
!                                                                        Kroner
!
!Bonus, der endnu ikke er anvendt
!Beløbet bruges til forhøjelse af udbetalingerne.
!
!Til Dem udbetales der årligt

---------- UDBETALING, HVIS DE DØR (i dag) -----------------------------------
!                                                                        Kroner
!
!Bonus, der endnu ikke er anvendt
!Beløbet bruges til forhøjelse af udbetalingerne.
!
!Til Deres ægtefælle udbetales der årligt
!
!Der udbetales et årligt garanteret beløb
!
!Til hvert af Deres børn udbetales der årligt
!Til forældreløse børn udbetales der årligt ekstra

---------- UDBETALING VED PENSIONERING DEN 1.10.2019 --------------------------
!                                          Tarif    Prognosetal Købekraft i
!                                       udbetaling    kroner    "1995 kr."
!
!Bonus, der endnu ikke er anvendt
!Beløbet bruges til forhøjelse af udbe-
!talingerne.
!
!Til Dem udbetales der årligt

---------- FØRTIDSPENSION -----------------------------------------------------
!Disse tal viser, hvad De kan få udbetalt, hvis De vælger alderspensionen
!udbetalt fra det fyldte 60. år.
!                                                  Prognosetal   Købekraft i
!                                                     kroner      "1995 kr."
!
!Til Dem udbetales der årligt

!
!Disse tal viser, hvad Deres efterladte får udbetalt, hvis De dør straks
!efter førtidspensionering.
!                                                  Prognosetal   Købekraft i
!                                                     kroner      "1995 kr."
!
!Til Deres ægtefælle udbetales der årligt
!
!Der udbetales et årligt garanteret beløb
!
!Til hvert af Deres børn udbetales der årligt
!Til forældreløse børn udbetales der årligt ekstra

...
---------- KONTOOVERSIGT ------------------------------------------------------
!
!Kontoen viser Deres opsparing med tillæg af rente og fratrukket udgifter til
!forsikringsdækning og administration frem til 1.7.1995. Det er forudsat, at
!indbetalingen er ajour. Den forudbetalte del af indbetalingen er dog ikke
!indregnet i opsparingen.
!
!Deres opsparing den 1.7.1995
!
!Den månedlige indbetaling er
!excl. arbejdsmarkedsbidrag
!
!Gældende satser den 1.7.1995                    Godkendt     Tryg Pension
!                                              beregningsgrundlag(afrundede)
!                                                Forudsatte tal  Faktiske tal
!Kontorente:
!Kontorente før realrenteafgift                       4,50%          9,90%
!Kontorente efter realrenteafgift                     4,50%          5,20%
```

```
!Udgift til forsikringsdækning:
!(Juni 1995)
!For invaliderisiko      pr. md.
!For dødsrisiko          pr. md.
!
!Udgift til administration:
!Af indbetalinger                                  11,00%          3,50%
!Af indskud                                          7,00%          3,50%
!Andre fradrag           pr. md.                       0kr.           0kr.
!
!For den del af den årlige indbetaling, der overstiger 40.000 kr. og den del af
!indskud, der overstiger 400.000 kr., betales der kun 3,25% til administration.
```

…

BONUS

Bonus på Deres forsikring anvendes på følgende måde før udbetalingen starter:

Bonus opsamles løbende og anvendes til forhøjelse af udbetalingerne. Bonus tilskrives hver gang forsikringen ændres eller reguleres.

Særlige regler for 'bonus der endnu ikke er anvendt' når udbetalingen starter: Den opsamlede bonus anvendes til forhøjelse af udbetalingerne.

…

FORUDSÆTNINGER FOR PROGNOSEN

Tarifudbetalingerne garanteres af Tryg Pension.

Prognosen er ikke et bindende løfte, men der er anvendt realistiske forudsætninger ved udarbejdelsen. Disse forudsætninger er beskrevet i afsnittet 'Standardforudsætninger for prognosen'.

…

STANDARDFORUDSÆTNINGER FOR PROGNOSEN

Retningslinier

Standardprognoserne er udarbejdet efter forbrugerstyrelsens retningslinier for afgivelse af bonusprognoser og bonusoplysninger for livsforsikringer samt den af Assurandør-Societetet vedtagne markedsføringshenstilling. Forudsætningerne er gældende fra december 1994.

…

Bonusprognosen er beregnet under forudsætning af, at fremtidige aftalte reguleringer af indbetalingerne og forhøjelser som følge af bonus sker på det nugældende 5%-beregningsgrundlag.

Med virkning fra 1. januar 1996 vil de nævnte forhøjelser ske på det til enhver tid gældende beregningsgrundlag. Vi kan desværre ikke indregne forventede ændringer i beregningsgrundlaget før den 1. januar 1996. Det betyder, at beløbene i prognosen kan være større end de beløb, der faktisk vil blive udbetalt.

Størrelsen af de beløb der vil blive udbetalt, afhænger hovedsageligt af den fremtidige renteudvikling.

Bonus

Pensionsudbetalinger og indbetalinger er beregnet under forudsætning af en forrentning af Tryg Pensions investeringer på 5,0% p.a., og risiko- og omkostningstillæg m.v. er fastsat med visse sikkerhedsmarginer. Tryg Pension vil derfor som regel opnå et overskud.

Dette skyldes, at forrentningen af investeringerne er større end forudsat, at dødelighedsog invaliditetsforløbet er gunstigere end forudsat, og at de faktiske omkostninger er lavere

end forudsat. Overskuddet fordeles som bonus efter et bonusregulativ, som godkendes af Finanstilsynet. Ovennævnte forudsætninger hviler på et beregningsgrundlag (G82), der er fælles for selskaberne, og som har en fælles grundlagsrente på 5,0% p.a., hvoraf de 4,5% er garanteret. De 0,5% er afsat som sikkerhedsmargin til risiko og omkostninger.

Bonusregulativet tilstræber, at bonus fordeles efter følgende princip: Overskuddet opdeles i sine enkelte bestanddele efter deres oprindelse og således, at den enkelte forsikring deltager i bonusfordelingen i forhold til forsikringens bidrag til overskuddet med hensyn til rente, risiko og omkostninger.

Der er regnet med uændrede regler for fordeling af bonus. Ændring af disse regler vil kunne ændre prognosen for forsikringens udvikling.

Risikoforløb
Mange års erfaring har vist, at den faktiske invaliditets- og dødsrisiko indtil nu har været lavere end forudsat i beregningsgrundlaget(G82). Det overskud, der herved opstår, tilbageføres til Dem som en del af bonus.
…
Kontorente:
Kontorenten er den rente, som Deres opsparing forrentes med. Forinden kontorenterne fastsættes, er der anvendt op til 0,15% som rentemarginal til dækning af omkostninger."

Af pensionsoversigt pr. 1/7 1995 for forsikringsnr. …51 fremgår tilsvarende formuleringer.

Nævnet har fået forelagt pensionsoversigter af 2014.

Nævnet udtaler:

Pensionsordningen er tegnet ved to policer af henholdsvis 1/6 1994 og 1/1 1995. Ordningen er oprettet på det tekniske, offentligretlige beregningsgrundlag G82-grundlag med en beregningsrente på 4,5 %.

Klageren har gjort gældende, at selskabet skal forrente hans pensionsordning med mindst 4,5 % hvert år i hele pensionsordningens løbetid – med årlig rentetilskrivning.

Det følger af Højesterets dom i sagen U.2016.1487H, at der ikke ud af G82-beregningsgrundlaget kan udledes nogen forpligtelse for et pensionsselskab til hvert år at forrente forsikringstagerens løbende pensionsopsparing med 4,5 %.

Højesteret har endvidere i dommen anført, at selv om der ikke af G82 kan udledes en garanti for en vis årlig minimumsforretning af den løbende pensionsopsparing, er det ikke udelukket, at der i forbindelse med livsforsikringer, som er tegnet på grundlag af G82, kan være aftalt en sådan garanti i forholdet mellem forsikringsselskab og forsikringstager. Om dette er tilfældet, beror på den konkrete aftale, men der kan i situationer, hvor rentegarantien ikke fremgår af forsikringspolicen, alene antages at være afgivet en garanti, hvis der i sagens øvrige omstændigheder er særlige holdepunkter herfor. Det bemærkes herved, at en sådan garanti i givet fald vil overstige den forsikringsydelse, som forsikringspræmien er beregnet ud fra i henhold til G82.

Klageren har særligt henvist til, at det i pensionsoversigterne pr. 1/7 1995, i afsnittet "standardforudsætninger for prognosen", bl.a. er anført: "Ovennævnte forudsætninger hviler på et beregningsgrundlag (G82), der er fælles for selskaberne, og som har en fælles grundlagsrente på 5,0 % p.a., hvoraf de 4,5 % er garanteret. De 0,5 % er afsat som sikkerhedsmargin til risiko og omkostninger".

Det er nævnets opfattelse, at det klart fremgår af pensionsoversigterne pr. 1/7 1995, at pensionsordningen giver ret til bestemte ydelser ved bestemte forsikringsbegivenheder. Det fremgår videre, at forsikringerne deltager i selskabets bonusfordeling, hvilket kan give anledning til, at ydelserne opskrives. Selskabet har derved givet en garanti for de fastsatte ydelser, men nævnet finder, at der ikke ud af disse aftaledokumenter kan udledes, at selskabet også har givet klageren en rentegaranti som påstået.

Nævnet finder, at det af klageren fremhævede afsnit fra pensionsoversigterne ikke i sig selv med den nødvendige klarhed har givet ham et løfte om en sådan rentegaranti. Nævnet har lagt vægt på, at der er tale om kompliceret information, og at pensionsoversigten derfor må derfor læses i en sammenhæng.

Nævnet finder, at klageren ikke i øvrigt har fremlagt oplysninger om omstændigheder, der giver nævnet særlige holdepunkter for at antage, at selskabet i øvrigt har givet ham en rentegaranti.

Nævnet finder herefter, at klageren ikke har bevist, at selskabet har givet ham en rentegaranti som påstået. Det af klageren i øvrigt anførte kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels